

Året Var

DHF:s FÖRTECKNING ÖVER ÅRTAL I DALARÖS HISTORIA har tagits fram med hjälp av uppgifter tagna ur litteratur som berör Dalarö, sökning via Internet och med hjälp av boende på Dalarö.

**Detta är en fördjupning
av händelsen år**

se nästa sida

1774.

Smådalarö hättkvarn byggs av C. C. Gydener.

Kvarnen byggdes av överstelöjtnant Carl Christian Gydener* 1774 under hans arrendatortid på Smådalarö Gård. Gydener dog den 4 juni 1779 och hade då varit arrendator på gården i 30 år.

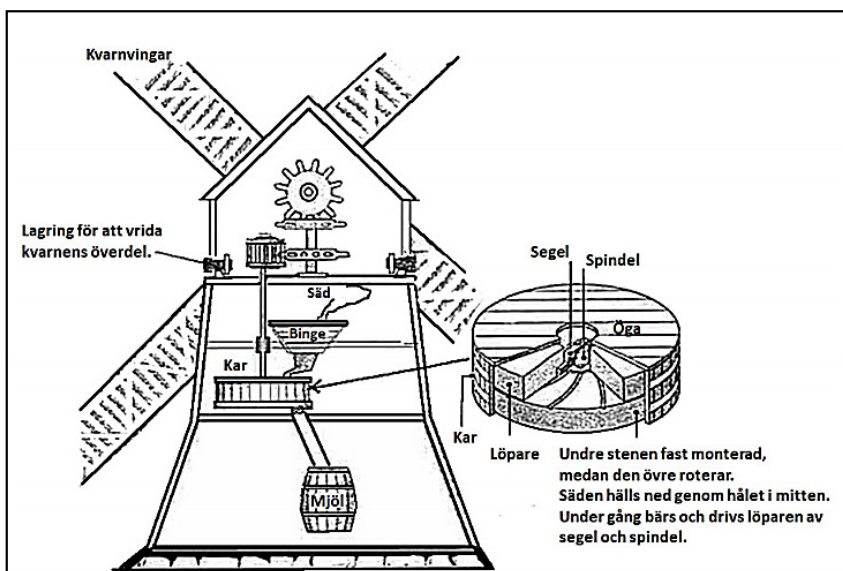
Gydener kunde genom sitt arrendekontrakt gå förbi vid den tiden gällande bestämmelser som föreskrev att bonden skulle betala kvarntull, varvid hälften gick till mjölnaren och hälften till statskassan eller den adelsman som ev. ägde kvarnen.

Säd köptes därför utifrån och transporterads land- eller sjövägen till Smådalarö. De små tegarna runt Dalarö gav inte tillräckligt mycket säd för att hålla bränneriet** i Pettersvik igång. Dessutom behövdes säd av bättre kvalitet.

Kvarnen var en s.k. Hättkvarn. Med ett på taket monterat huvud som kunde vridas med långa stänger från marken. På huvudet satt fyra vävspända vingar som kunde revas vid hård blåst. Kvarnhjulens rotation kunde regleras med en bromsanordning.

Mer finns att läsa om Dalarö kvarn i DHF:s redovisning SC148.

* Om Gydener finns mer att läsa under årtal:

1649: Infördes i Sverige gästgiveri- och skjutsförordning, den bestod sedan till 1933.

1740: Iskällaren i folkmun kallad "Piratgrottan", "Krutkällaren" eller "Sjörövärgrottan".

Källaren byggdes på 1740-talet och användes till att förvara is i till det Gydenerska bränneriet som fanns vid Timmerviken som idag heter Pettersvik.

****1745:** Carl Christian Gydener bygger ett bränneri vid Timmerviken, nu benämnd Pettersvik, på Smådalarö.

1745: Krogen på Rosenön, som brändes ned av ryssarna, återuppbyggdes av Gydener.

1750: Den 27 april 1750 tecknade Gydener ensam ett andra arrendekontrakt med Tyresö på livstid. Kontraktet omfattade Smådalarö gård jämte torpen Västertorp och Stubbviken samt krogverksamheten på Stora Dalarö krog, Jutholmens krog och Ekholms krog.

1750: Stengårdsgården på Smådalarö byggdes troligtvis någon gång under perioden 1750-1779 då Carl Christian Gydener var arrendator till Smådalarö Gård.